

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 21 września 2012 roku

ZSS/074/2 /2012/EK

Christian Courtis
Officer-in-Charge
Human Rights and Economic
and Social Issues Section

uprzejmie informuję, że do mojego Biura wpłynęło pismo od Rzecznika Praw Obywatelskich, przekazujące pytania z Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, dotyczące „Badania OHCHR w zakresie prawa dzieci do zdrowia – Rezolucja Rady Praw Człowieka 19/37”, z sugestią udzielenia na nie odpowiedzi.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji:

Rzecznik Praw Dziecka w Polsce jest konstytucyjnym organem kontroli państwowej. Podstawę ustrojową jego działania wyznacza art. 72 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast zakres kompetencji określa ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 przywołanej powyżej ustawy, Rzecznik Praw Dziecka stoi na straży praw dziecka określonych w Konstytucji RP, Konwencji o Prawach Dziecka oraz w innych przepisach prawa, z poszanowaniem odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców. Przy wykonywaniu swoich uprawnień kieruje się dobrem dziecka oraz bierze pod uwagę, że naturalnym środowiskiem jego rozwoju jest rodzina.

Polski Rzecznik Praw Dziecka posiada uprawnienia o charakterze kontrolnym, wnioskującym, sygnalizacyjnym oraz procesowym – może wstępować w toczące się postępowania przed sądem na prawach przysługujących prokuratorowi.

Rzecznik Praw Dziecka jest instytucją niezależną w swoim działaniu. Ze swojej działalności przedstawia corocznie parlamentowi Rzeczypospolitej Polskiej informację pn. *Informacja o działalności Rzecznika Praw Dziecka oraz Uwagi o stanie Przestrzegania Praw Dziecka*. Powyższy dokument zawiera obszerny materiał z działań podejmowanych przez Rzecznika na rzecz ochrony praw dziecka, w tym: prawa do życia i ochrony zdrowia, prawa

do wychowania w rodzinie, prawa do godziwych warunków socjalnych, prawa do nauki oraz prawa do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem.

W części poświęconej uwagom o stanie przestrzegania praw dziecka, Rzecznik dokonuje oceny przestrzegania poszczególnych praw dziecka, w tym prawa do życia i ochrony zdrowia.

Należy wyraźnie podkreślić, że problematyka ochrony zdrowia dziecka oraz poziomu zabezpieczenia prawa do ochrony zdrowia, dokonywana jest przede wszystkim na podstawie analizy spraw zgłaszanych do Biura. Uwagi o stanie przestrzegania praw dziecka zawierają wykaz zagadnień i problemów, rekomendowanych przez Rzecznika Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Parlamentowi w celu podjęcia natychmiastowych działań i rozwiązania wskazanych w nich problemów dzieci.

Należy także zaznaczyć, że kompleksowe informacje o narodowej polityce, strategiach i planach odnoszących się do problematyki ochrony zdrowia całej populacji wieku rozwojowego, mogą być udzielone przez właściwe ministerstwa, mające w zakresie właściwości, organizacji i odpowiedzialności konkretne zagadnienia.

W 2011 roku Rzecznikowi Praw Dziecka zgłoszono 585 spraw związanych z prawem do życia i ochrony zdrowia.

Sprawy związane z ochroną zdrowia dzieci i młodzieży, przekazywane przez indywidualne osoby dotyczyły najczęściej: organizacji i funkcjonowania placówek służby zdrowia, kosztów leczenia, przestrzegania praw małoletnich pacjentów, w tym przestrzegania praw dzieci chorych na cukrzycę, błędów lekarskich i dochodzenia roszczeń związanych z udzielaniem świadczeń medycznych oraz przestrzegania praw dzieci z niepełnosprawnością.

Analizując zgłaszane do Biura sprawy oraz towarzyszące im często doniesienia medialne Rzecznik wyodrębnił zagadnienia o charakterze generalnym - systemowym, które w jego opinii wymagały zwrócenia się w trybie interwencyjnym bądź sygnalizacyjnym do organów administracji rządowej o ich podjęcie i rozwiązanie. Adresatem największej liczby wystąpień generalnych, obejmujących problemy ochrony zdrowia był Minister Zdrowia. Wystąpienia generalne dotyczyły:

- usprawnienia dostępności dzieci do placówek ochrony zdrowia z zakresie leczenia sanatoryjnego, leczenia stomatologicznego i opieki psychiatrycznej;
- dostępności do nowoczesnej terapii poszczególnych schorzeń, tj. leczenia naczyń i malformacji, leczenia moczenia nocnego oraz dostępu dzieci

przedwcześnie urodzonych do programu terapeutycznego, chroniącego je przed zakażeniem dróg oddechowych;

- bezpieczeństwa produktów używanych przez dzieci, w tym bezpieczeństwa produktów żywnościowych i zabawek.

W uwagach o stanie przestrzegania praw dziecka w zakresie prawa do ochrony zdrowia Rzecznik wskazał między innymi na:

- niedostateczną opiekę stomatologiczną i opiekę zdrowotną w szkołach i przedszkolach;
- ograniczony dostęp dzieci i młodzieży do wyspecjalizowanej opieki psychiatrycznej i terapii psychologicznej;
- ograniczony dostęp dzieci i młodzieży do sanatoriów i uzdrowisk;
- utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów oraz do nowoczesnych leków i programów terapeutycznych;
- konieczność podejmowania działań zapobiegających wcześniactwu oraz wspierania młodych, w tym małych rodziców w zakresie przygotowania ich do macierzyństwa i ojcostwa;
- konieczność prowadzenia kompleksowych badań mających na celu ustalenie wielkości zjawiska używania przez dzieci środków psychoaktywnych, w tym leków do celów niemedycznych i w oparciu o wyniki wdrożenie skutecznego programu przeciwdziałania temu zjawisku.

Rzecznik Praw Dziecka w zakresie działalności profilaktycznej, budującej właściwe wzorce zachowań był autorem, partnerem lub obejmował honorowym patronatem wiele przedsięwzięć, których celem była poprawa stanu zdrowia dzieci, upowszechnianie zdrowego trybu życia. Jako przykłady działań można tu wskazać:

- Społeczną kampanię na temat prewencji choroby meningokokowej;
- Ogólnopolską kampanię „Odczaruj Raka”;
- Spotkania edukacyjne na temat moczenia nocnego u dzieci;
- Konferencje nt. profilaktyki uzależnień;
- Akcja „Żywienie na wagę zdrowia”.

Mam nadzieję, że powyższe informacje okażą się pomocne w przygotowaniu raportu na temat prawa dziecka do korzystania z najlepszych, osiągniętych standardów ochrony zdrowia, który będzie prezentowany przed Radą Praw Człowieka podczas jej 22 sesji.

2 powiecie
Marek Jankowski